

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax: 210-2124524

Αθήνα, 16/06/2020
Αριθμ. Πρωτ.: 102/45966

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Στήριξη του μελισσοκομικού κλάδου»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 3855/7-2-2020**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε η Βουλευτής **κα Ε. Λιακούλη**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σχετικά με τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου που διέπει την τοποθέτηση των μελισσοσημών (ν.6238/1934 (ΦΕΚ Α'256)) το οποίο καλούνταν να επιφέρει η έκδοση της προβλεπόμενης από την παρ. 13 του άρθρου 19 του ν. 3208/2003 (ΦΕΚ Α'303) Κοινής Υπουργικής Απόφασης, σημειώνεται ότι στην υπ'αριθμ 190/133439/25-05-2020 (ΦΕΚ Β' 2207) υπουργική απόφαση με θέμα «Καθορισμός του ακριβούς περιεχομένου και των λεπτομερειών εφαρμογής της δράσης 6.1 «Εφαρμοσμένη Έρευνα» στο πλαίσιο του προγράμματος βελτίωσης της παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας για τα έτη 2020, 2021 και 2022» έχει προκηρυχθεί μελέτη με θέμα: «*Μελέτη των προδιαγραφών για την χωροταξική κατανομή και την τοποθέτηση μελισσιών, σε συσχέτιση με την επίδρασή τους στο περιβάλλον και στην γεωργική παραγωγή*».

Η παρούσα Πολιτική Ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων σχεδιάζει νομοθετική πρωτοβουλία στη βάση των σύγχρονων κοινωνικών, περιβαλλοντικών, πολεοδομικών και αγροτοοικονομικών δεδομένων, τεκμηριωμένη επιστημονικά, η οποία θα καλύπτει τόσο τις ανάγκες του κλάδου της μελισσοκομίας -σε συμφωνία με τους εκπροσώπους της- όσο και τις σύγχρονες κοινωνικές απαιτήσεις.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι οι διατάξεις της αριθ. 144/15067/24-01-2019 απόφασης του Υπουργού και της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Άμεση προμήθεια μικρών ποσοτήτων μελιού από τον παραγωγό στον τελικό καταναλωτή ή στα τοπικά καταστήματα λιανικής πώλησης που προμηθεύουν άμεσα τον τελικό καταναλωτή, σε εφαρμογή των παρ. 2 περ. γ' και παρ. 3 του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 852/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 139, 30.4.2004, σ.1)» (Β'466/18-02-2019), διασφαλίζουν την επίτευξη των στόχων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 852/2004.

Σύμφωνα με την παρ. 2 στοιχείο γ) του άρθρου 1 του ανωτέρω Κανονισμού, αυτός δεν εφαρμόζεται στην άμεση προμήθεια από τον παραγωγό μικρών ποσοτήτων πρωτογενών προϊόντων στον τελικό καταναλωτή ή στα τοπικά καταστήματα λιανικής πώλησης που προμηθεύουν άμεσα τον τελικό καταναλωτή. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 1 του Κανονισμού, τα Κράτη-Μέλη θεσπίζουν εθνικούς κανόνες που διέπουν τις δραστηριότητες που αναφέρονται στην παρ. 2 στοιχείο γ) του ίδιου άρθρου.

Δυνάμει των ανωτέρω διατάξεων του Κανονισμού και σύμφωνα με την παραπάνω απόφαση, που αποτελούν τα σχετικά εθνικά μέτρα, ο μελισσοκόμος δύναται να διαθέτει μικρή ποσότητα μελιού.

Επισημαίνεται ότι, το σχέδιο της αριθ. 144/15067/24-01-2019 απόφασης τέθηκε σε τρίμηνη διαβούλευση με τα Κράτη-Μέλη και την Επιτροπή, χωρίς να διατυπωθεί από μέρους τους οποιαδήποτε παρατήρηση ή αντίρρηση.

Αναφορικά με την ποσότητα μελιού που επιτρέπεται να διατεθεί απευθείας, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 852/2004, εναπόκειται στα Κράτη-Μέλη να προσδιορίσουν περαιτέρω την έννοια των μικρών ποσοτήτων ανάλογα με την τοπική κατάσταση και να θεσπίσουν στο πλαίσιο του εθνικού δικαίου τους κανόνες που απαιτούνται για την εγγύηση της ασφάλειας των τροφίμων (προσέγγιση βάσει κινδύνων). Κατόπιν σχετικής αξιολόγησης των διαθέσιμων δεδομένων «μικρή ποσότητα», τον καθορισμό της οποίας ζητά ο Καν. (ΕΚ) 852/2004, νοείται *«μέχρι δέκα (10) κιλά μελιού ανά κυψέλη ετησίως και μέχρι συνολικής ετήσιας παραγωγής χιλίων διακοσίων (1.200) κιλών μελιού»*.

Αναφορικά με την περιοχή διάθεσης του μελιού επισημαίνεται ότι η προμήθεια μικρών ποσοτήτων μελιού από τον παραγωγό γίνεται είτε απευθείας στον τελικό καταναλωτή είτε στα τοπικά καταστήματα λιανικής πώλησης που προμηθεύουν άμεσα τον τελικό καταναλωτή. Εναπόκειται δε στα Κράτη-Μέλη να προσδιορίσουν περαιτέρω την έννοια της τοπικής αγοράς. Σε συνεργασία με την Ομοσπονδία Μελισσοκομικών Συλλογών Ελλάδος, η οποία συμμετείχε στη διαδικασία σύνταξης της αριθ. 144/15067/24-01-2019 ΥΑ, αποφασίστηκε η διάθεση εντός της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.), στην οποία εδρεύουν οι εγκαταστάσεις μελισσοκομίας.

Σημειώνεται ότι, τα συσκευαστήρια μελιού εφαρμόζουν πλήρως τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 852/2004 και μπορούν να διαθέτουν το προϊόν τους στην εγχώρια αγορά και στην αγορά άλλων Κρατών-Μελών, καθώς και να συμμετάσχουν σε εξαγωγές σε τρίτες χώρες.

Αν κάποιος παραγωγός έχει ήδη συσκευαστήριο μελιού, προκειμένου να διαθέσει την παραγωγή του, μπορεί να συνεχίσει να το λειτουργεί χωρίς να επηρεάζεται από τις διατάξεις της αριθ. 144/15067/24-01-2019 απόφασης.

Επομένως, οι μελισσοκόμοι μπορούν είτε να διαθέσουν το σύνολο της παραγωγής τους μέσω ενός συσκευαστηρίου μελιού που εφαρμόζει πλήρως τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 852/2004 είτε να διαθέσουν ποσότητα μέχρι 1.200 κιλά εφαρμόζοντας την αριθ. 144/15067/24-01-2019 απόφαση, ενώ η υπόλοιπη ποσότητα, εφόσον η παραγωγή τους ξεπερνά τα 1.200 κιλά, πρέπει να συσκευαστεί σε καταχωρημένο συσκευαστήριο.

Όσον αφορά στην υλοποίηση του προγράμματος για τη βελτίωση των συνθηκών παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας (εφεξής Μελισσοκομικό Πρόγραμμα), σε εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2015/1366 της Επιτροπής και του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2015/1368 της Επιτροπής, έχει εκδοθεί η αριθ. 788/334896/23-12-2019 απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Έγκριση υλοποίησης προγράμματος για τη βελτίωση των γενικών συνθηκών παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας για τα έτη 2020, 2021 και 2022, σε εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1308/2013 (ΕΕ L 347, 20-12-2013, σ.671)» (Β'4871/30-12-2019) με την οποία προβλέπεται η συνέχιση υλοποίησης των σημαντικότερων δράσεων, όπως:

- Τεχνική βοήθεια προς μελισσοκόμους και οργανώσεις μελισσοκόμων-Λειτουργία Κέντρων Μελισσοκομίας

Τα Κέντρα Μελισσοκομίας είναι μονάδες διοικητικής, επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης του κλάδου της μελισσοκομίας, οι οποίες λειτουργούν απασχολώντας εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό, το οποίο παρέχει συμβουλές και πρακτική – τεχνική βοήθεια στους παραγωγούς σε θέματα μελισσοκομικού ενδιαφέροντος, ενημερώνει και διευκολύνει τους ενδιαφερόμενους μελισσοκόμους και μελισσοκομικούς φορείς σχετικά με την έγκαιρη και έγκυρη ένταξή τους και την ορθή υλοποίηση των δράσεων του Εθνικού Μελισσοκομικού Προγράμματος και συμβάλλει στην καταγραφή και επίλυση των προβλημάτων του μελισσοκομικού τομέα.

- Στήριξη της προώθησης του μελιού και των άλλων προϊόντων της κυψέλης και προβολή του κλάδου της μελισσοκομίας – ενίσχυση της καινοτομίας

Σκοπός της δράσης είναι: α) η ανάδειξη της ποιότητας και της διατροφικής αξίας του ελληνικού μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων, β) η προβολή του κλάδου της μελισσοκομίας, γ) η ενημέρωση – περιβαλλοντική εκπαίδευση του κοινού και των μαθητών σε σχέση με τη μελισσοκομία και τα οφέλη της και δ) η ενίσχυση της καινοτομίας.

- Εκπαιδεύσεις, Ενημέρωση – Πληροφόρηση

Σκοπός της δράσης είναι: α) η εκπαίδευση και ενημέρωση των Ελλήνων μελισσοκόμων και του προσωπικού, των φορέων και των υπηρεσιών που σχετίζονται με τη μελισσοκομία σε πρακτικά ή τεχνικά θέματα, β) η θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση νέων μελισσοκόμων και γ) η έκδοση ή/και δημιουργία ενημερωτικού – πληροφοριακού υλικού σε έντυπη ή/και ψηφιακή μορφή.

- Πρόληψη και καταπολέμηση εχθρών και ασθενειών μελισσών - Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (*Aethina tumida*)

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην έγκαιρη ανίχνευση του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (*Aethina tumida*), το οποίο προέρχεται από την υποσαχάρια Αφρική, όπου δεν αποτελεί απειλή για τις τοπικές φυλές μελισσών. Ωστόσο, μετά την είσοδό του τις προηγούμενες δύο δεκαετίες στις Η.Π.Α., την Αυστραλία και σε άλλες χώρες, καταδείχτηκε ότι υπό προϋποθέσεις μπορεί να είναι ιδιαίτερα επιβλαβές για τα λοιπά υποείδη της ευρωπαϊκής μέλισσας. Ως συνέπεια αυτού, όταν το 2014 εντοπίστηκε και εγκαταστάθηκε για πρώτη φορά σε ευρωπαϊκό έδαφος και συγκεκριμένα στη νότια Ιταλία, κατέστη επιτακτική η ανάγκη σχεδίασης και εφαρμογής ενός αποτελεσματικού συστήματος επιτήρησης, προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη πιθανή ανίχνευση του εντόμου και η ταχύτατη κινητοποίηση αρχών και φορέων, με σκοπό την άμεση εξάλειψη κάθε εστίας και την αποφυγή περαιτέρω εξάπλωσης, με παράλληλη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση όλων των μελισσοκόμων που διαθέτουν μελισσοκομεία εντός των ζωνών αυτών, αποβλέποντας στην ενίσχυση της παθητικής επιτήρησης.

Οι δαπάνες για την υλοποίηση της δράσης 2.1 «Εχθροί και Ασθένειες Μελισσών - Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (*Aethina tumida*)» έχουν ως σκοπό την έγκαιρη ανίχνευση του μικρού σκαθαριού της κυψέλης μέσω της ενεργητικής και στοχευμένης επιτήρησης σε μελισσοκομεία – δείκτες που βρίσκονται εντός καθορισμένων ζωνών υψηλού κινδύνου.

- Εξορθολογισμός της εποχιακής μετακίνησης

«Εξοπλισμός για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων» και «Οικονομική Στήριξη της νομαδικής μελισσοκομίας»

Η νομαδική μελισσοκομία είναι ένα αναπόσπαστο κομμάτι της εργασίας του Έλληνα επαγγελματία μελισσοκόμου. Η παραγωγικότητα του μελισσοκομείου σε μέλι εξαρτάται πολύ από τη συχνότητα μεταφοράς των μελισσιών. Σκοπός της νομαδικής μελισσοκομίας είναι να εξομαλύνει ή να διορθώσει τις διακυμάνσεις

που εμφανίζονται ως προς την απόδοση της μελισσοκομικής χλωρίδας κατά τη διάρκεια του έτους και τις διακυμάνσεις που παρατηρούνται από έτος σε έτος ανάλογα με τις εκάστοτε καιρικές συνθήκες.

Η Δράση «Εξοπλισμός για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων» περιλαμβάνει δαπάνες για αντικατάσταση παλιών και φθαρμένων κυψελών με νέες, ώστε να γίνεται ορθολογική εκμετάλλευση της ανθοφορίας και των μελιτοεκκρίσεων, με σκοπό την ποιοτική και ποσοτική βελτίωση της παραγωγής μελιού. Το ποσοστό αντικατάστασης των παλιών και φθαρμένων κυψελών ανέρχεται μέχρι και 10% των κατεχόμενων κυψελών ανά μελισσοκόμο, ενώ το ποσοστό αντικατάστασης των κινητών βάσεων μπορεί να ανέρχεται μέχρι και 20% επί των κατεχόμενων κυψελών ανά μελισσοκόμο. Η Δράση «Οικονομική Στήριξη της νομαδικής μελισσοκομίας» έχει ως σκοπό την ενίσχυση των μελισσοκόμων για την κάλυψη μέρους των δαπανών μετακίνησης των μελισσοοσμηνών τους.

- Αναλύσεις μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων
Σκοπός της δράσης είναι η αναβάθμιση της προστιθέμενης αξίας του μελιού και των λοιπών μελισσοκομικών προϊόντων, μέσω της διαδικασίας του ελέγχου των φυσικοχημικών τους παραμέτρων, της διερεύνησης της πιθανής ύπαρξης καταλοίπων φυτοπροστατευτικών ουσιών, αντιβιοτικών ή/και άλλων ξένων και επικινδυνών ουσιών και του ελέγχου της νοθείας.

Με στόχο τη βελτίωση της αξίας των μελισσοκομικών προϊόντων και τη διευκόλυνση της εμπορίας τους, οι δαπάνες για την υλοποίηση της δράσης «Αναλύσεις μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων» αφορούν στην κάλυψη των εξόδων για την πραγματοποίηση αναλύσεων δειγμάτων ελληνικού μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων σε διαπιστευμένα εργαστήρια.

- Συνεργασία με ειδικευμένους φορείς για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας και των μελισσοκομικών προϊόντων (Εφαρμοσμένη Έρευνα)

Ενισχύονται φορείς έρευνας και εκπαίδευσης της χώρας για την υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας. Για την περίοδο 2020–2022, σχεδιάζεται να υλοποιηθούν προγράμματα εφαρμοσμένης έρευνας, έχοντας ως γνώμονα δύο παραμέτρους:

α) Τη μεγάλη σημασία της βιοποικιλότητας και της πολυμορφίας της γύρης στη διατροφή των μελισσών με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την υγεία και την παραγωγικότητά τους. Στο πλαίσιο αυτό, χρειάζεται καταγραφή, χαρτογράφηση και αξιολόγηση της μελισσοκομικής χλωρίδας της χώρας και διαχείριση, προστασία και εμπλουτισμό της, όπου κρίνεται απαραίτητο.

β) Την ανάγκη διατήρησης της εξαιρετικής γενετικής κληρονομιάς, της ποικιλότητας και της ικανότητας προσαρμογής των τοπικών, ενδημικών πληθυσμών μελισσών, οι οποίοι προσαρμόστηκαν μετά από πολλές γενεές στις ιδιαιτερότητες του περιβάλλοντός τους μέσω της προστασίας και αξιοποίησης του γενετικού υλικού των φυλών μελισσών που έχουν εντοπιστεί και διαφυλάσσονται, με στόχο τη βελτίωση της παραγωγικότητας, την αντοχή στις ασθένειες και τους εχθρούς και την ήπια συμπεριφορά.

- Ως νέα δράση εισάγεται η δράση 8.1: «Βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων με σκοπό την καλύτερη αξιοποίηση των προϊόντων στην αγορά – Ταυτοποίηση τύπων ελληνικού μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων»

Σκοπός της δράσης είναι η «χαρτογράφηση» της ποιότητας και των γυρεοκόκκων του παραγόμενου μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων από όλες τις περιοχές της Ελλάδας, με έμφαση κυρίως σε βασικά φυσικο-χημικά χαρακτηριστικά (σάκχαρα, δείκτης διασάθρωσης, υγρασία κ.λπ.), γυρεοσκοπικά χαρακτηριστικά, σε οργανοληπτικά χαρακτηριστικά, αλλά και σε χαρακτηριστικά που έχει αποδειχθεί ότι χρησιμεύουν στη διάκριση της γεωγραφικής προέλευσης (όπως φαινολικά συστατικά και μέταλλα-ιχνοστοιχεία).

Επιπλέον, ένδειξη ποιότητας, αλλά και παράγοντας βελτίωσης της αξίας του μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων, αποτελεί η επιστημονική καταγραφή των θετικών επιδράσεων στην υγεία του καταναλωτικού κοινού, κάτι που επιτυγχάνεται μέσω της πραγματοποίησης σχετικών εργαστηριακών και κλινικών μελετών.

Αναφέρεται ότι σχεδιάζεται από ερευνητικούς φορείς να γίνει δειγματοληψία από διάφορες περιοχές, ώστε να διαμορφωθεί μία συνολική εικόνα του ελληνικού μελιού και των άλλων μελισσοκομικών προϊόντων, γεγονός που θα βοηθήσει στην ταυτοποίηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των μελισσοκομικών προϊόντων κάθε περιοχής μεμονωμένα και της χώρας ολόκληρης και θα παρέχει ένα σημαντικό εργαλείο στα χέρια τόσο των δημόσιων υπηρεσιών ελέγχου, όσο και των ερευνητικών εργαστηρίων, με θετική επίδραση στην αντιμετώπιση περιπτώσεων νοθείας και στην αναβάθμιση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων, μέσω της εμπορικής αξιοποίησης χαρακτηριστικών που προστατεύουν την υγεία του καταναλωτή και την πιστοποίηση μελιών και άλλων μελισσοκομικών προϊόντων διαφόρων γεωγραφικών περιοχών ως ΠΟΠ ή ΠΓΕ.

Σε εφαρμογή της αριθ. 788/334896/23-12-2019 απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων έχουν εκδοθεί οι κάτωθι υπουργικές αποφάσεις με ορίζοντα τριετίας, γεγονός που θα επιτρέψει την ομαλή και απρόσκοπτη υλοποίηση των δράσεων του εν λόγω προγράμματος:

- η ΥΑ 137/102856/14.04.2020 «Καθορισμός του ακριβούς περιεχομένου και των λεπτομερειών εφαρμογής της δράσης 3.1 «εξοπλισμός για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων», στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος για τη βελτίωση των συνθηκών παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας για τα μελισσοκομικά έτη 2020-2022 (Β' 1576/24-04-2020)»,
- η ΥΑ 138/102859/14.04.2020 «Καθορισμός του ακριβούς περιεχομένου και των λεπτομερειών εφαρμογής, της δράσης 3.2 «Οικονομική στήριξη της νομαδικής μελισσοκομίας», στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος για τη βελτίωση των συνθηκών παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας για τα μελισσοκομικά έτη 2020 - 2022 (Β' 1622/28-04-2020)»,
- η ΥΑ 153/111409/29.04.2020 «Καθορισμός του ακριβούς περιεχομένου και των λεπτομερειών εφαρμογής, της δράσης 1.1 “Λειτουργία Κέντρων Μελισσοκομίας”, στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος για τη βελτίωση των συνθηκών παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας για τα μελισσοκομικά έτη 2020-2022 (Β' 1735/06.05.2020)»,
- η ΥΑ 190/133439 «Καθορισμός του ακριβούς περιεχομένου και των λεπτομερειών εφαρμογής της δράσης 6.1 “Εφαρμοσμένη Έρευνα” στο πλαίσιο του προγράμματος βελτίωσης της παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας για τα έτη 2020, 2021 και 2022. (Β' 2207/06.06.2020)», ενώ είναι υπό έκδοση οι υπουργικές αποφάσεις καθορισμού του ακριβούς περιεχομένου και των λεπτομερειών εφαρμογής των δράσεων 1.3 «Εκπαιδεύσεις – Έντυπα», 1.4 «Στήριξη της προώθησης του μελιού και των άλλων προϊόντων της κυψέλης», 2.1 «Εχθροί και Ασθένειες Μελισσών - Πρόγραμμα στοχευμένης επιτήρησης και έγκαιρης ανίχνευσης του μικρού σκαθαριού της κυψέλης (*Aethina tumida*) και 4.1 «Αναλύσεις μελιού και λοιπών προϊόντων». Σύντομα δε, θα εκδοθούν και οι υπουργικές αποφάσεις για τις εναπομείνουσες δράσεις του Εθνικού Μελισσοκομικού Προγράμματος 2020–2022.

Τέλος, σημειώνεται ότι για τα έτη 2020-2022 έχει εγκριθεί συνολική ενίσχυση ύψους 19.415.026,00 €, η οποία χρηματοδοτείται κατά 50% από Κοινοτικούς πόρους και κατά 50% από Εθνικούς πόρους (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων).

Σχετικά με τον σχεδιασμό και την κατασκευή της ηλεκτρονικής εφαρμογής για τη λειτουργία του Εθνικού ηλεκτρονικού Μελισσοκομικού Μητρώου, σημειώνεται ότι στη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του ΥΠΑΑΤ αναπτύχθηκε σε συνεργασία με το αρμόδιο τμήμα Μελισσοκομίας Σηροτροφίας & Λοιπών Ζωικών Οργανισμών του ΥΠΑΑΤ πληροφοριακό σύστημα για την αποτύπωση του

μελισσοκομικού κεφαλαίου της χώρας. Η διαχείριση του συστήματος αυτού γίνεται από τις ΔΑΟΚ της χώρας.

Το πληροφοριακό σύστημα υποστηρίζει όλη τη διαδικασία διαχείρισής του, όπως:

- Εισαγωγές
- Μεταβολές μελισσοκόμων
- Θεωρήσεις Μελισσοκομικών Βιβλίων
- Καταγραφές Ασθενειών, Θεραπειών
- Παραγωγή προϊόντων
- Φυλές
- Μετακινήσεις
- Διαχειρίσεις
- Ελέγχους
- Εκτυπώσεις

Για την παραγωγική λειτουργία του συστήματος έχουν πραγματοποιηθεί εκπαιδεύσεις στο σύνολο της χώρας, εκτός της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της Ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και για την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη – μελισσοκόμου, έχει αναπτυχθεί από τη Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του ΥΠΑΑΤ ψηφιακή υπηρεσία (ολοκλήρωση παραγωγικής διαδικασίας εντός του 2020), μέσω της οποίας θα καταχωρούνται αριθμός-μεταβολές κυψελών, παραγωγή μελιού (Kg) και συμμετοχή σε δράσεις ενίσχυσης.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι, η ηλεκτρονική εφαρμογή για τη λειτουργία του Εθνικού ηλεκτρονικού Μελισσοκομικού Μητρώου έχει ήδη ολοκληρωθεί και είναι πλήρως λειτουργική, ενώ οι αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών της χώρας έχουν ανταποκριθεί θετικά.

Τέλος, σημειώνεται ότι με το άρθρο 9 του Ν. 4691/2020 (ΦΕΚ Α 108) νομοθετήθηκε το «Εθνικό ηλεκτρονικό μελισσοκομικό μητρώο - Ατομική μελισσοκομική ταυτότητα» το οποίο πράγματι αποτελούσε πάγιο αίτημα του κλάδου. Με την εν λόγω νομοθέτηση καθίσταται εφικτή η καθιέρωση ενιαίου συστήματος καταγραφής και απογραφής των μελισσοκόμων και του μελισσοκομικού κεφαλαίου της χώρας.

Με τη λειτουργία του Εθνικού ηλεκτρονικού Μελισσοκομικού Μητρώου και την ψηφιακή καταγραφή και παρακολούθηση των μελισσοκόμων και των μελισσιών της χώρας πρόκειται, επιπρόσθετα, να αντιμετωπιστούν σημαντικά θέματα του κλάδου της μελισσοκομίας, όπως:

- η καταγραφή κρουσμάτων προσβολής από ασθένειες και εχθρούς των μελισσών με σκοπό την πρόληψη και αποτελεσματική αντιμετώπισή τους,
- ο περιορισμός και η αντιμετώπιση κρουσμάτων κλοπής,
- η παρακολούθηση της αγοράς του μελιού και όλων των μελισσοκομικών προϊόντων,
- η εποπτεία των εισαγωγών μελιού και μελισσοκομικών προϊόντων,
- η χαρτογράφηση και καταγραφή της παραγωγικότητας των μελισσοβοσκών της χώρας και ο εμπλουτισμός και η προστασία της μελισσοκομικής χλωρίδας,
- ο προγραμματισμός των μετακινήσεων των μελισσιών των μελισσοκόμων που ασκούν νομαδική μελισσοκομία,
- η παρακολούθηση της εμπορίας και της εγχώριας διακίνησης του μελισσοκομικού κεφαλαίου και του μελισσοκομικού γενετικού υλικού της χώρας και η εποπτεία των εισαγωγών μελισσοκομικού κεφαλαίου και μελισσοκομικού γενετικού υλικού,
- η μελέτη, ο προγραμματισμός και η βελτίωση της επικοινωνίας της άγριας και της καλλιεργούμενης χλωρίδας,

- η δημιουργία ενός συστήματος έγκαιρης και έγκυρης προειδοποίησης των μελισσοκόμων σε περιπτώσεις χρήσης βιοκτόνων, προς αποφυγή κρουσμάτων δηλητηριάσεων, ύστερα από εκτεταμένους ψεκασμούς και
- η προώθηση προγραμμάτων ανάπτυξης και εν γένει υποστήριξης του κλάδου της μελισσοκομίας.

Αναφορικά με την ανάγκη λειτουργίας του Εθνικού ηλεκτρονικού Μελισσοκομικού Μητρώου προκειμένου να γίνεται ορθή καταγραφή του αριθμού των μελισσοσμηνών της χώρας, ώστε να δηλώνεται ο πραγματικός αριθμός των μελισσοσμηνών στις αρμόδιες υπηρεσίες της Ε.Ε., σημειώνεται ότι τα στοιχεία που υποβλήθηκαν από το ΥΠΑΑΤ (Τμήμα Μελισσοκομίας Σηροτροφίας & Λοιπών Ζωικών Οργανισμών) στις αρμόδιες υπηρεσίες της Ε.Ε. είναι τα στοιχεία που καταχωρήθηκαν από τις αρμόδιες ΔΑΟΚ στην ηλεκτρονική εφαρμογή που αποτελεί τη βάση του Εθνικού ηλεκτρονικού Μελισσοκομικού Μητρώου, όπως αυτό λειτουργεί.

Σημειώνεται ότι η ανάγκη κοινοποίησης του αριθμού των έτοιμων προς διαχείριση κυψελών προβλέπεται στον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2015/1366 της Επιτροπής της 11^{ης} Μαΐου 2015, «για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά στις ενισχύσεις στον τομέα της μελισσοκομίας».

Σύμφωνα με το προοίμιο του εν λόγω Κανονισμού, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μεταξύ άλλων, εκτίμησε τις ακόλουθες παραμέτρους:

- «Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ορθή κατανομή των κονδυλίων της Ένωσης, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν μια αξιόπιστη μέθοδο προσδιορισμού του αριθμού των κυψελών στην επικράτειά τους.»
- «Δεδομένου ότι ο αριθμός των αποικιών μελισσών κυμαίνεται ανάλογα με την εποχή του έτους, πρέπει να οριστεί η περίοδος κατά την οποία καθορίζεται ο αριθμός των κυψελών.»
- «Η Επιτροπή πρέπει να γνωρίζει τον αριθμό των κυψελών στα κράτη μέλη όχι μόνο προκειμένου να κατανέμει τη συνεισφορά της Ένωσης στα μελισσοκομικά προγράμματα, αλλά επίσης και για να ακολουθεί τις τάσεις ως προς τον αριθμό των κυψελών στα κράτη μέλη, προκειμένου να αξιολογεί τον αντίκτυπο των μέτρων στήριξης στον τομέα της μελισσοκομίας και να ενημερώνει τους Ευρωπαίους πολίτες. Επομένως, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη θα πρέπει να αναφέρουν σε ετήσια βάση στην Επιτροπή τον αριθμό των κυψελών που προσδιορίζεται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.»

Επιπλέον, σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 3 του εν λόγω Κανονισμού, ισχύουν τα εξής:

Άρθρο 2

«Τα κράτη μέλη που υποβάλλουν εθνικά προγράμματα για τον τομέα της μελισσοκομίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 55 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 (εφεξής «μελισσοκομικά προγράμματα») πρέπει να έχουν μια αξιόπιστη μέθοδο για τον καθορισμό, μεταξύ της 1ης Σεπτεμβρίου και της 31ης Δεκεμβρίου κάθε έτους, του αριθμού των κυψελών που είναι έτοιμες για διαχείριση στην επικράτειά τους.»

Άρθρο 3

«Από το 2017 και μετά, τα κράτη μέλη που υποβάλλουν μελισσοκομικά προγράμματα θα κοινοποιούν στην Επιτροπή, σε ετήσια βάση, τον αριθμό των έτοιμων για διαχείριση κυψελών στην επικράτειά τους, προσδιοριζόμενων σύμφωνα με τη μέθοδο που αναφέρεται στο άρθρο 2.»

Σύμφωνα με τα στοιχεία που καταχωρήθηκαν από τις αρμόδιες ΔΑΟΚ των Περιφερειακών Ενοτήτων (Π.Ε.) της χώρας στην εν λόγω ηλεκτρονική εφαρμογή, ο αριθμός των έτοιμων για διαχείριση κυψελών του έτους 2019 (Σεπτέμβριος 2019 – Δεκέμβριος 2019) ανήλθε σε 1.454.458 κυψέλες και του έτους 2018 (Σεπτέμβριος 2018 – Δεκέμβριος 2018) σε 1.360.739 κυψέλες. Αντίστοιχα, ο αριθμός των έτοιμων για διαχείριση κυψελών της περιόδου Σεπτέμβριος 2017 – Δεκέμβριος 2017 ήταν 1.264.215 κυψέλες, ενώ την αντίστοιχη περίοδο του 2016 ήταν 1.248.173 κυψέλες.

Τα παραπάνω στοιχεία κοινοποιήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή με ενημέρωση του συστήματος ISAMM.

Ως προς το αίτημα να συμπεριληφθεί το μέλι στα προϊόντα οικοτεχνίας, διευκρινίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 67, Παράρτημα 1, σημείο 1, του Κώδικα Τροφίμων (αριθ. 68/14-5-2002 απόφαση του Υπουργού και του Υφυπουργού Οικονομίας & Οικονομικών, Β'641/23-5-2002):

*«Μέλι είναι η φυσική γλυκιά ουσία που παράγουν οι μέλισσες του είδους *Apis mellifera* από το νέκταρ των φυτών ή από εκκρίσεις ζώντων μερών φυτών ή εκκρίματα εντόμων αποζυμούντων φυτά ευρισκόμενα πάνω στα ζώντα μέρη των φυτών, τα οποία οι μέλισσες συλλέγουν, μετατρέπουν αναμειγνύοντας με ειδικές ύλες του σώματός τους, αποθέτουν, αφυδατώνουν, εναποθηκεύουν και φυλάσσουν στις κηρήθρες της κυψέλης, προκειμένου να ωριμάσουν».*

Επίσης, σύμφωνα με την παράγραφο 2α του άρθρου 56 του ν. 4235/2014 (Α'32): *«Οικοτεχνία είναι η μεταποίηση, μικρής κλίμακας, γεωργικών προϊόντων από του παραγωγό, στο χώρο της αγροτικής κατοικίας ή της αγροτικής εκμετάλλευσής του».*

Στην παράγραφο 1ιβ) του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 852/2004 προσδιορίζεται ο όρος μεταποίηση ως *«ενέργεια με την οποία τροποποιείται ουσιαστικά το αρχικό προϊόν, συμπεριλαμβανομένης της θερμικής επεξεργασίας, του καπνίσματος, του αλατίσματος, της ωρίμανσης, της αποξήρανσης, του μαριναρίσματος, της εκχύλισης, της εξώθησης ή συνδυασμού αυτών των μεθόδων».*

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, καθώς και το γεγονός ότι στις εγκαταστάσεις μελισσοκομίας, όπως αυτές ορίστηκαν με την αριθ. 144/15067/24-01-2019 ΥΑ, διενεργούνται εργασίες πρωτογενούς παραγωγής μελιού, όπως η συλλογή, η φυγοκέντρωση και η συσκευασία μελιού, οι οποίες δεν εμπίπτουν στον ορισμό της μεταποίησης μικρής κλίμακας, το μέλι δεν δύναται να συμπεριληφθεί στα προϊόντα οικοτεχνίας.

Επιπρόσθετα, με την αριθ. 144/15067/24-01-2019 απόφαση, καθορίζονται, όπως προαναφέρθηκε, οι όροι και οι προϋποθέσεις διάθεσης μικρών ποσοτήτων μελιού από τον παραγωγό στον τελικό καταναλωτή ή στα τοπικά καταστήματα λιανικής πώλησης που προμηθεύουν άμεσα τον τελικό καταναλωτή.

Τέλος, σημειώνεται ότι στην οικοτεχνία έχουν ήδη ενταχθεί *«Προϊόντα με μέλι που έχουν προστεθεί ξηροί καρποί, αποξηραμένα φρούτα, μαστίχα, κρόκος κ.α. τρόφιμα»*, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 περίπτωση (θ) του άρθρου 3 της αριθ. 4912/120862/5-11-2015 απόφασης του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων *«Καθορισμός των όρων και των απαιτήσεων παραγωγής και διάθεσης τροφίμων οικοτεχνικής παρασκευής και των διαδικασιών καταχώρισης των μονάδων παρασκευής αυτών στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Οικοτεχνίας (ΚΗΜΟ)»* (Β'2468/17-11-2015), όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. 345/23924/2-3-2017 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β'866/16-3-2017).

Σχετικά με τον χρόνο εφαρμογής ψεκασμών με σκευάσματα που έχουν φυτοπροστατευτική δράση, σημειώνεται ότι σημαντικό πρόβλημα για την ελληνική μελισσοκομία αποτελούν οι δηλητηριάσεις των μελισσών από τα χρησιμοποιούμενα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Σχετική ειδική μέριμνα για την αποφυγή δηλητηριάσεων και την τήρηση των προβλεπόμενων οδηγιών χρήσης πρέπει να λαμβάνεται τόσο από την πλευρά των καλλιεργητών όσο και από την πλευρά των μελισσοκόμων. Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να ακολουθούνται οι προβλεπόμενοι κανόνες ως προς τη χορηγούμενη δοσολογία και τον χρόνο και τρόπο εφαρμογής και να τηρείται η εθνική και η ενωσιακή νομοθεσία, βάσει της οποίας εξασφαλίζεται η ασφαλής χρήση των εγκεκριμένων σκευασμάτων αναφορικά με τις μέλισσες.

Αναλυτικότερα, αναφέρεται ότι ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά «με τη διάθεση

φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ» αποτελεί το ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο της αξιολόγησης δραστικών ουσιών που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν ως συστατικά σε φυτοπροστατευτικά προϊόντα (δηλαδή ζιζανιοκτόνα, εντομοκτόνα, μυκητοκτόνα, κ.λπ.), καθώς και της διαχείρισης του κινδύνου για τον άνθρωπο και το περιβάλλον από τη διάθεση στην αγορά των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Ο ίδιος Κανονισμός ορίζει το εθνικό ρυθμιστικό πλαίσιο αξιολόγησης και διαχείρισης του κινδύνου από τη διάθεση στην αγορά των σκευασμάτων που περιέχουν δραστικές ουσίες με φυτοπροστατευτική δράση.

Η αξιολόγηση του κινδύνου για τις μέλισσες και τους υπόλοιπους επικονιαστές λαμβάνεται υπόψη τόσο στο ευρωπαϊκό επίπεδο ελέγχου της δραστικής ουσίας, όσο και στο εθνικό επίπεδο ελέγχου των σκευασμάτων.

Σε περίπτωση που από την αξιολόγηση των στοιχείων προκύπτει η ύπαρξη κινδύνου για τις μέλισσες ή τους λοιπούς επικονιαστές, η αιτούμενη χρήση επιτρέπεται μόνον εάν υφίστανται ικανά μέτρα διαχείρισης του κινδύνου. Επισημαίνεται ότι, όσον αφορά στις μέλισσες και βάσει των εθνικών απαιτήσεων κατά την αξιολόγηση των σκευασμάτων [αριθ. 14309/162816/22.12.2014 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αντικατάσταση των εθνικών απαιτήσεων κατά την αξιολόγηση για έγκριση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, βάση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009» (Β'3621/31-12-2014)] ελέγχεται και η επικινδυνότητα από τη σκόνη που παράγεται κατά τη σορρά επικαλυμμένων σπόρων.

Όσον αφορά στις εφαρμογές με ψεκασμό, ο χρονικός περιορισμός της χρήσης εκτός περιόδου έκθεσης των μελισσών αποτελεί σύνηθες μέτρο διαχείρισης του κινδύνου.

Η αιτούμενη λοιπόν, ρητή και καθολική απαγόρευση των ψεκασμών των ανθοφόρων φυτών σε συγκεκριμένες ώρες αποτελεί μη αναλογικό μέτρο, καθώς ήδη εφαρμόζεται, όταν από την αξιολόγηση συμπεραίνεται η αναγκαιότητά της για την προστασία των μελισσών και των λοιπών επικονιαστών.

Αναφορικά με τον κανονισμό απονομής του ελληνικού σήματος για το μέλι, ο ΕΛ.Γ.Ο. – ΔΗΜΗΤΡΑ, μετά από σχετικό αίτημα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ανέλαβε να συντάξει σχέδιο Κανονισμού Απονομής Ελληνικού Σήματος στο μέλι, βάσει της δραστηριοποίησής του στον τομέα, αλλά και της εμπειρίας του από την εκπόνηση άλλων Κανονισμών Απονομής Ελληνικού Σήματος.

Για τον σκοπό αυτόν, συγκρότησε Τεχνική Επιτροπή αποτελούμενη από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς του κλάδου (εκπρόσωποι φορέων παραγωγής, επιστήμης, κρατικών υπηρεσιών και συλλογικών οργάνων), ακολουθώντας διεθνείς κανόνες τυποποίησης με μία ενιαία, ομοιόμορφη και πρωτίστως αξιόπιστη και διαφανή διαδικασία, με την οποία διασφαλίζεται η συναίνεση όλων των ενδιαφερόμενων μερών, καθώς και η αντικειμενικότητα των προδιαγραφών ως προς τη σύγκρουση συμφερόντων.

Μετά από συνεδριάσεις της Τεχνικής Επιτροπής και διεξοδική εξέταση όλων των σχετικών απαιτήσεων, ολοκληρώθηκε το έργο της εκπόνησης σχεδίου Κανονισμού Απονομής Ελληνικού Σήματος στο μέλι.

Βάσει των διαδικασιών προτυποποίησης (Κανονισμός Σύνταξης και Έκδοσης Τυποποιητικών Εγγράφων - STD-R-02/2), το ανωτέρω σχέδιο και όλα επισημαίνονται σε αυτό θα εξεταστούν από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ και μετά από σχετική απόφασή του, το σχέδιο του Κανονισμού Απονομής θα υποβληθεί ως πρόταση του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ στην Επιτροπή Ελληνικού Σήματος που συστάθηκε και λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στο πλαίσιο της εφαρμογής του ν. 4072/2012 (Α'86).

Η εν λόγω Τεχνική Επιτροπή προβλέπεται να συνεδριάσει εκ νέου, μετά την ολοκλήρωση της διάρκειας δημόσιας διαβούλευσης του σχεδίου Κανονισμού Απονομής, προκειμένου να επεξεργαστεί τις παρατηρήσεις που θα προκύψουν από αυτήν τη διαδικασία.

Σχετικά με την αναθεώρηση του Κανονισμού του ΕΛ.Γ.Α., σημειώνεται ότι η ασφάλιση της αγροτικής παραγωγής, συμπεριλαμβανομένου και του ζωικού κεφαλαίου, αποτελεί ένα από τα αποτελεσματικότερα μέτρα αντιμετώπισης και διαχείρισης των κινδύνων και των κρίσεων του αγροτικού τομέα. Η ασφάλιση συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στη σταθερότητα, τον προγραμματισμό της αγροτικής εκμετάλλευσης και την οικονομική επιβίωσή της, αφού δίνει τη δυνατότητα στον αγρότη και στον κτηνοτρόφο, σε περίπτωση καταστροφής της σοδειάς του ή του ζωικού κεφαλαίου του, να έχει ένα εγγυημένο σταθερό εισόδημα. Έτσι με τον ν. 3877/2010 (Α'160), που διέπει τον ΕΛ.Γ.Α. και από 1/1/2011 αποτελεί το θεσμικό πλαίσιο αγροτικής ασφάλισης της χώρας, τέθηκαν οι βάσεις παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών στον Έλληνα αγρότη, μέσα από ένα πλαίσιο υποχρεωτικό, αλληλέγγυο, με ασφαλιστρο πολλαπλών κινδύνων που παρέχει στον αγρότη- παραγωγό ικανοποιητική προστασία για συγκεκριμένους κινδύνους.

Ωστόσο, οι σύγχρονες ανάγκες αλλά και οι ιδιαιτερότητες της ελληνικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, καθιστούν επιβεβλημένη την αναμόρφωση του ισχύοντος γεωργασφαλιστικού συστήματος.

Επισημαίνεται ότι, σαφής πρόθεση της νέας πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΑΑΤ είναι η αναβάθμιση του γεωργασφαλιστικού συστήματος της χώρας, ώστε αυτό να ανταποκρίνεται επιτυχώς στην κλιματική αλλαγή και να προσφέρει επαρκή ασφάλιση στις γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις (φυτικής παραγωγής και ζωικού κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένης και της μελισσοκομίας) των παραγωγών και των κτηνοτρόφων της χώρας.

Για τον σκοπό αυτόν, έχουν ξεκινήσει οι απαραίτητες διεργασίες των επιμέρους θεμάτων, βάσει των οποίων θα διαμορφωθούν οι συγκεκριμένες αλλαγές με τη συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων κατόπιν διαβούλευσης. Οι εν λόγω αλλαγές, μετά την ολοκλήρωσή τους σε κανονιστικό επίπεδο, θα τεθούν σε ισχύ, δημιουργώντας το νέο γεωργασφαλιστικό πλαίσιο της χώρας, το οποίο θα παρέχει πληρέστερη ασφάλιση των καλλιεργειών και του ζωικού κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένης και της μελισσοκομίας.

Σημειώνεται ότι, με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συστάθηκε ομάδα εργασίας (23/1/2020), με συντονιστή τον Διοικητή του ΕΛ.Γ.Α, για τη μελέτη των ισχυουσών διατάξεων, την ανάλυση των ιστορικών δεδομένων καταστροφών αγροτικών εκμεταλλεύσεων και αντιστοίχως των αποζημιώσεων που πραγματοποιήθηκαν από τον ΕΛ.Γ.Α., τον συντονισμό με άλλα γνωμοδοτικά ή συμβουλευτικά όργανα που θα αναλάβουν παρόμοιες εργασίες, καθώς και τη διερεύνηση άλλων πιθανών αποζημιώσεων των καταστροφών.

Στο τέλος των εργασιών η ομάδα εργασίας θα συντάξει πόρισμα και θα υποβάλει τις λύσεις που προτείνει στις εμπλεκόμενες υπηρεσίες για περαιτέρω ενέργειες.

Πλέον των ανωτέρω, με γνώμονα το γεγονός ότι ο κλάδος της μελισσοκομίας είναι νευραλγικής σημασίας για τη χώρα μας, καθώς και για την ΕΕ, για τη στήριξη και προώθησή του υλοποιείται, μεταξύ άλλων, το Πρόγραμμα στήριξης της μελισσοκομίας στα Μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους, το οποίο αποσκοπεί στην ενίσχυση της βιωσιμότητας και αποτελεσματικότητας των υπαρχουσών μελισσοκομικών εκμεταλλεύσεων και στην ανάπτυξη της τοπικής παραγωγής μελιού.

Σημειώνεται ότι, ύστερα από αίτημα του ΥΠΑΑΤ στην Ε.Ε., εγκρίθηκε στις 27/11/2019 (*Ref. Ares (2019) 7303516/27-11-2019 έγγραφο της DG AGR*) τροποποίηση του προγράμματος, με ταυτόχρονη αύξηση του προϋπολογισμού κατά 56,52%, ήτοι 650.000 € περισσότερα από το προηγούμενο έτος. Το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται σε 12 € ανά παραγωγική κυψέλη, το οποίο θα λαμβάνουν

άμεσα οι παραγωγοί. Το συνολικό ύψος της ενίσχυσης ανέρχεται σε 1.800.000 €, εκ των οποίων το ποσό των 1.150.000 € προέρχεται από κοινοτικούς πόρους, ενώ το ποσό των 650.000 € αφορά εθνική συμμετοχή.

Όσον αφορά στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος (ΠΑΑ) 2014-2020, επισημαίνεται ότι βασικές προτεραιότητες της στρατηγικής για την αγροτική ανάπτυξη που εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα, αποτελούν η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του αγρο-διατροφικού συστήματος και η ενίσχυση της αλυσίδας αξίας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων. Οι εν λόγω προτεραιότητες επιδιώκονται, μεταξύ των άλλων, μέσα από την ενθάρρυνση ιδιωτικών επενδύσεων, με στόχο τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την καθετοποίηση της παραγωγής τους σε προϊόντα με συγκριτικό πλεονέκτημα που στοχεύουν στην αύξηση της παραγωγικότητας.

Στο πλαίσιο αυτό συμπεριλαμβάνεται και η ενίσχυση επενδύσεων που αφορούν στο μέλι, τόσο σε επίπεδο πρωτογενούς όσο και δευτερογενούς τομέα.

Ως εκ τούτου, κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, μέσα από το ΠΑΑ 2014-2020, το οποίο αξιοποιεί τα κονδύλια του Πυλώνα II της ΚΑΠ, υλοποιούνται Μέτρα και Δράσεις από τα οποία επωφελείται, μεταξύ των άλλων, και ο τομέας του μελιού.

Ενδεικτικά, αναφέρονται τα εξής υπομέτρα:

- 4.1 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις»
Στο πλαίσιο του εν λόγω υπομέτρου, μεταξύ των άλλων, δίνεται στήριξη σε εκμεταλλεύσεις, συμπεριλαμβανομένων αυτών που παράγουν μέλι, που στρέφονται προς ποιοτικά γεωργικά προϊόντα, ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή τους στις ανάγκες της αγοράς και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους.
- 4.2 «Επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων»
Στο πλαίσιο του εν λόγω υπομέτρου, όπου συμπεριλαμβάνεται και ο τομέας του μελιού, μεταξύ των άλλων, δίνεται στήριξη σε πολύ μικρές και μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αλλά και μεγάλες επιχειρήσεις, με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων τους, καθιστώντας τα ελκυστικά στους καταναλωτές.
- 3.1 «Στήριξη για νέα συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας»
Στο πλαίσιο του εν λόγω υπομέτρου, όπου συμπεριλαμβάνεται και ο τομέας του μελιού, μεταξύ των άλλων, δίνεται στήριξη σε παραγωγούς για την παραγωγή βιολογικού μελιού ή ΠΟΠ/ΠΓΕ μελιού. Η στήριξη αφορά στις πάγιες δαπάνες που απορρέουν από τη συμμετοχή στο σύστημα ποιότητας.
- 3.2 «Στήριξη για δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης που υλοποιούνται από ομάδες παραγωγών στην εσωτερική αγορά»
Στο πλαίσιο του εν λόγω υπομέτρου, όπου συμπεριλαμβάνεται και ο τομέας του μελιού, μεταξύ των άλλων, θα δοθεί στήριξη σε ομάδες παραγωγών (ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, διεπαγγελματικές οργανώσεις ή άλλου νομικού τύπου οντότητες, με δυνατότητα συμμετοχής, εκτός των παραγωγών, και ιδιοκτητών μονάδων μεταποίησης) για δραστηριότητες ενημέρωσης και προώθησης βιολογικού μελιού ή ΠΟΠ/ΠΓΕ μελιού στην εσωτερική αγορά (εντός της ΕΕ).
- 9 «Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών»
Στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου, όπου συμπεριλαμβάνεται και ο τομέας του μελιού, δίνεται στήριξη για την ίδρυση νέων ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, μετά από την επίσημη αναγνώρισή τους από την αρμόδια αρχή, για τα πέντε πρώτα έτη λειτουργίας των εν λόγω σχημάτων.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2020, δίνεται η δυνατότητα για τη δημιουργία συνεργασιών με τη μορφή Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας από το Μέτρο 16 «ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ». Μέσω του εν λόγω

Μέτρου ενθαρρύνεται και προωθείται η έναρξη και λειτουργία νέας συνεργασίας με τη μορφή Επιχειρησιακής Ομάδας ΕΣΚ μεταξύ τουλάχιστον δύο φορέων (δρώντων), προερχομένων τόσο από την παραγωγική δραστηριότητα (γεωργία και κτηνοτροφία, όπως γεωργοί, ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, ΜΜΕ κ.λπ.) όσο και από την επιστημονική και ερευνητική κοινότητα ή άλλους φορείς (ΜΚΟ, περιβαλλοντικές οργανώσεις κ.λπ.) που ασχολούνται με τον αγροτικό τομέα και τον τομέα των τροφίμων, με στόχο την άμβλυση ή και επίλυση υφιστάμενων προβλημάτων που εντοπίζονται κυρίως στο αγρο-διατροφικό σύστημα και στο περιβάλλον μέσα στο οποίο αυτό λειτουργεί, χρησιμοποιώντας και αναπτύσσοντας παράλληλα καινοτόμους μεθόδους.

Στο πλαίσιο αυτό ενισχύεται η ίδρυση και η λειτουργία επιχειρησιακών ομάδων ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας όσον αφορά στην υλοποίηση πιλοτικών έργων και στην ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στους τομείς της γεωργίας και των τροφίμων (όταν αυτά αποτελούν προϊόν του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης).

Πέραν των ανωτέρω, στο πλαίσιο του ΠΑΑ υλοποιούνται και τα 50 τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα από τοπικούς αναπτυξιακούς φορείς (Ομάδες Τοπικής Δράσης – ΟΤΔ) στο πλαίσιο του Μέτρου 19 του ΠΑΑ (Στήριξη της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων – LEADER). Τα προγράμματα αυτά έχουν ολοκληρωμένη χωρική προσέγγιση και υλοποιούνται σε αγροτικές περιοχές με δυνατότητα υλοποίησης επενδύσεων σε Δημοτικές/Τοπικές Κοινότητες με πληθυσμό έως 15.000 κατοίκους (με εξαίρεση τα μικρά νησιά).

Μεταξύ άλλων, δίνεται και η δυνατότητα υλοποίησης επενδύσεων ιδιωτικού χαρακτήρα, οι οποίες μπορούν να αφορούν και στον δευτερογενή τομέα και να συμπεριλαμβάνουν και το μέλι.

Όσον αφορά στη νέα προγραμματική περίοδο (2021-2027), σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο του σχεδίου του βασικού κανονισμού σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων, συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και οι εξής ειδικοί στόχοι:

- Ενίσχυση του προσανατολισμού προς την αγορά και αύξηση της ανταγωνιστικότητας, συμπεριλαμβανομένης μεγαλύτερης εστίασης στην έρευνα, την τεχνολογία και την ψηφιοποίηση.
- Βελτίωση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα αξίας.
- Βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της ΕΕ στις απαιτήσεις της κοινωνίας όσον αφορά στα τρόφιμα και στην υγεία, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης για ασφαλή, θρεπτικά και βιώσιμα τρόφιμα, απορρίμματα τροφίμων, καθώς και καλή μεταχείριση των ζώων.

Η επίτευξη των ανωτέρω στόχων θα πραγματοποιηθεί μέσω μίας δέσμης παρεμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που στοχεύουν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας όλων των γεωργικών προϊόντων, όπως είναι και το μέλι, καθώς και μέσω της εξωστρέφειάς τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο σχέδιο του νέου κανονισμού. Οι παρεμβάσεις αυτές θα επιλεγούν σε συνέχεια εκπόνησης της SWOT ανάλυσης για τη μελέτη των δυνατών και των αδύνατων σημείων, των απειλών και των ευκαιριών, της καταγραφής των αναγκών αλλά και της σχετικής διαβούλευσης, στο πλαίσιο λειτουργίας της εταιρικής σχέσης με τους αρμόδιους εμπλεκόμενους φορείς.

Στο σχέδιο του νέου κανονισμού για την αγροτική ανάπτυξη προβλέπονται ως παρεμβάσεις η υλοποίηση επενδύσεων και η συνεργασία, οι οποίες θα προβλέπουν τις κατηγορίες εκείνες που θα αναδειχθούν μέσα από την προαπαιτούμενη ανωτέρω διαδικασία.

Σημειώνεται ότι, για το ΥΠΑΑΤ η υλοποίηση επενδύσεων που αφορούν στον πρωτογενή τομέα (γεωργικές εκμεταλλεύσεις), στις υπηρεσίες που σχετίζονται με τον

αυτών (συστήματα ποιότητας), καθώς και στον δευτερογενή τομέα της οικονομίας (μεταποίηση), αποτελούν τις προτεραιότητες όλων των προγραμματικών περιόδων.

Τέλος, αρμόδια να απαντήσουν για τα θέματα που τα αφορούν, είναι τα Υπουργεία Περιβάλλοντος & Ενέργειας και Υποδομών & Μεταφορών, προς τα οποία διαβιβάζεται ηλεκτρονικά η εν λόγω Ερώτηση με το παρόν έγγραφό μας.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών (με ηλεκτρονική διαβίβαση)
- Γραφείο κ. Υπουργού
3. Βουλευτή κα Ε. Λιακούλη